

ПРВИ СУСРЕТ НАЧЕЛНИКА ГЕНЕРАЛШТАБОВА СРБИЈЕ И ТУСКЕ

ЈАЧАЊЕ РЕГИОНАЛНЕ СТАБИЛНОСТИ

Начелник Генералштаба
Војске Србије генерал
-потпуковник Здравко
Понош боравио је недавно у
посети Оружаним снагама
Турске, на позив начелника
Генералштаба генерала
Јашара Бујуканита. Био је
то први званични
билатерални сусрет
начелника генералштабова
две армије.

Ако се има у виду уставна позиција и утицај који војска има у Турској, а посебно начин на који је посета организована у протоколрном и суштинском смислу, стиче се потпун утисак о значају који су домаћини дали боравку и разговорима са начелником Генералштаба Војске Србије и члановима наше делегације. Посета зато нема само значај за развијање војно-војне сарадње већ и за јачање укупних односа две државе. Досадашња економска размена не бележи веће резултате, али треба узети у обзир да Турска има велике инвестиције у земљама у окружењу. Проширење војне сарадње може дати додатне импулсе унапређењу економских односа Србије и Турске.

■ ЕФЕКТИ ПОСЕТЕ

Иницијатива за јачање сарадње две армије потекла је пролетос, на састанку начелника генералштабова балканских земаља у Солуну, и то је историјски сусрет, јер је десет начелника генералштабова из тог региона први пут седело заједно и разговарало о унапређењу сарадње у области одбране и безбедности. Тадашњи разговори генерала Поноша и Бујуканита убрзали су спремност обе стране да дође до таквог сусрета, јер је евидентно да регионална сарадња у овим државама има висок приоритет. Турска је веома заинтересована за стање безбедности у региону и због тога што има око 700 војника у контингенту Кфора на Косову и Метохији. Србија је сада у Партнерству за мир, тако да је и то утицало на одређење да турска страна упути позив за посету, што је са задовољством прихваћено. Реч је значајној војној сили која, после САД, има најбројнију војску у НАТОу.

Генерал Понош истиче да конкретни ефекти посете, презентовани такође у званичној турској политици и медијима, показују да ово није остало само отварање врата за сарадњу, већ су обе стране искористиле прилику и направиле корак даље, договарајући се шта све могу даље учинити у оквиру билатералних односа.

Представљене су области од интереса и за једну и за другу страну, а бољем сагледавању могућности допринеле су посете јединицама и установама које имају висок углед у турској војсци, као што су специјалне снаге, центри за мировне операције и Партнерство за мир. Експертски разговори вођени су у Оперативној управи (ЈЗ). Договорен је наставак експертских разговора, где ће детаљније бити прецизиране области сарадње и план реализације.

Генерал Бујуканит је прихватио позив генерала Поноша да посети Србију идуће године, чиме је потврђено да ова посета нема једнократни значај, већ њоме започиње шири процес сарадње. Закључено је да већ постоје уговори о сарадњи у више области, као што су војнотехничка и научна, а то и јесте формални предуслов за сарадњу.

Оцењујући значај посете, генерал Понош напомиње да су наши официри и до сада ишли на курсеве у турску армију, али не и на школовање. А познато је да Турска има изванредне академије и центре за обуку и свакако да смо заинтересовани за приступ њиховим образовним институцијама, наглашава генерал. И за то постоји спремност турске стране и заинтересованост за наше ресурсе који имају углед, а то су Војномедицинска академија, односно војно здравство, Центар АБХО, војна индустрија, научноистраживачки рад и развојни капацитети. У области војнотехничке сарадње већ има конкретних разговора и планова.

■ РЕГИОНАЛНА САРАДЊА

Унапређење војних односа са Турском део је процеса јачања регионалне сарадње на Балкану и југоисточној Европи. Србија је међу суседним и осталим земљама региона препозната као фактор стабилности и општа клима је веома добра, оцењује генерал Понош. Не постоји сувервниост у другим земљама ако билатерални односи између појединих земаља јачају, већ се на то гледа као на допринос укупним позитивним процесима на јачању безбедности. Чланство тих земаља у појединим интеграционим оквирима, као што су Европска унија, НАТО или Партнерство за мир, додатни су разлог за јачање поверења и сарадње.

Регионална сарадња и обавештеност о капацитетима других армија значајни су и за наш процес реформе Војске и сектора безбедности. Нешто од онога што видимо, свакако, можемо применити код нас, неке ствари једноставно нама не одговарају, али размена искуства добро дође да не правимо грешке које су чиниле друге армије у реформском процесу, каже генерал Понош. У поређењу са другима видимо да неке ствари радимо много брже и ефикасније, што због избегавања уочених грешака код њих, што због нашег наслеђа које је другачије, слободоумније, самосталније од већине земаља које су 1994. ушле у Партнерство за мир и то нам сада помаже да се брже прилагодимо стандардима. Занатски ту нема много шта драстично да се мења. Ми треба да постанемо интероперабилни да би се боље разумели, али охрабрује да нема нечега са чим не можемо да ухватимо корак.

Наша управо спроведена реорганизација изазива општу пажњу и позитивне реакције, подсећа генерал Понош, јер смо то урадили врло брзо, знамо куда идемо и шта су нам приоритети. При том је то врло реалистично. Немамо илузије, већ знамо наше проблеме, али знамо и како да их решавамо.

Остваривањем реформских циљева ми хоћемо да постигнемо интероперабилност, а други разлог јесте достизање високих професионалних стандарда. Постоје ствари где идемо веома брзо, као што је усвајање оперативних процедура и штабног рада према НАТО стандардима. Генерал Понош је задовољан напредовањем и подсећа да ми нисмо имали изразиту стручну подршку са стране, као што су имале неке друге земље, већ смо у то кренули релативно сами. Успех је већи тамо где то зависи од субјективног фактора – професионалне спремности људи, док се тамо где то зависи од материјалних средстава, мора чекати на боље могућности за набавке нове технике, опреме, технологија... Добро напредује и учење енглеског језика, а нови програм Управе за обуку и доктрину омогућује учење енглеског језика у свим гарнизонима наше војске. ■

Р. МУТАВЦИЋ

ЈАВНА РАСПРАВА У МЕДИЈА ЦЕНТРУ О НАЦРТИМА ЗАКОНА О ОДБРАНИ И ВОЈСЦИ

У организацији Центра за цивилно-војне односе у Београдском Медија центру одржана је јавна расправа о нацртима *Закона о одбрани* и *Закона о Војсци Србије*, као део једногодишњег пројекта Центра „Повећање учешћа грађана у безбедносној политици“.

На позив организатора, испред Министарства одбране као предлагача, законе је представио државни секретар Игор Јовичић, посебно указујући на решења у области демократске цивилне контроле сектора безбедности и места и улоге цивилних органа и организација у систему и пословима одбране. Он је најавио да ће закони о одбрани и Војсци ускоро бити достављени Влади Србије и да би за месец дана могли да буду у скупштинској процедури.

У јавној расправи у Медија центру учествовали су и представник Одбора за одбрану и безбедност Народне скупштине Ивица Дачић, проф. др Мирослав Хашић, професор Факултета политичких наука и мр Ђорђе Поповић, истраживач Београдске школе за студије безбедности. ■

С. С.

ОБЈАВЉЕНИ НАЦРТИ ЗАКОНА О ОДБРАНИ И ВОЈСЦИ ПОСЛЕ ЈАВНЕ РАСПРАВЕ

Министарство одбране објавило је на свом интернет сајту допуњене текстове *Нацрта закона о одбрани* и *Нацрта закона о Војсци Србије*, након спроведене јавне расправе о њима, која је трајала од 1. до 31. августа 2007. У те текстове интегрисане су прихваћене сугестије, предлози и мишљења за које је оцењено да доприносе побољшању нацрта наведених закона.

Од укупно пристиглих предлога, сугестија и мишљења, око 75 посто је прихваћено и уграђено у текстове *Нацрта закона о одбрани* и *Нацрта закона о Војсци Србије*.

Министарство одбране захваљује свим посетиоцима сајта Министарства одбране, а посебно подносиоцима предлога, сугестија и мишљења, који су знатно допринели побољшању текста предложених закона. ■

ДЕЛЕГАЦИЈА МИНИСТАРСТВА ОДБРАНЕ НА ЛОНДОНСКОМ САЈМУ НАОРУЖАЊА

Делегација Министарства одбране, *Југоимпорта – СДПР* и Београдског сајма, коју је предводио помоћник министра одбране за материјалне ресурсе Илија Пилиповић, била је на Сајму наоружања DSEi 2007 у Лондону, који је одржан од 10. до 15. септембра.

На сајму је учествовало око 1.200 излагача из целог света, међу којима и наша војна индустрија.

На штанду *Југоимпорта–СДПР* представљене су могућности српске одбрамбене индустрије и одржано је више састанака са представницима светских произвођача наоружања и војне опреме.

Представници Београдског сајма су иностране излагаче обавестили о домаћем сајму наоружања *Партнер 2009*, који ће бити одржан у Београду под покровитељством Министарства одбране. ■

М. ЛУКИЋ